



IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

NŐK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/28/6/2017
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2017. NOVEMBER 16. 10.00

Helyszín: 1054 Budapest, Akadémia u. 3. Klubterem

Időpont: 2017. november 16. 10.00

Tárgy: Nők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Beneda Attila, család és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár köszöntötte a résztvevőket, ismertette a napirendet. Elmondta, hogy nagyon sok napirendi javaslat érkezett.

Kristófy Mária a Magyar LGBT Szövetség képviselőjeként megkérdezte, hogy az Isztambuli Egyezmény ratifikációjára vonatkozó napirendi javaslatuk miért nem kerül megtárgyalásra.

Beneda Attila jelezte, hogy a múltkori ülésen volt ez téma, nincs változás az ügyben. Ígérte, hogy amint lesz valami változás, jelezni fogják.

Kristófy Mária, hangsúlyozta, hogy Németh Szilárd azt mondta, hogy a kormány ezzel nem foglalkozik, amely jelentős változás álláspontjuk szerint.

Beneda Attila jelezte, hogy Németh Szilárd nem a Kormány tagja, kormányzati funkciót nem visel.

Dr. Beneda Attila jelezte, hogy 11.00 órakor vidéki programja miatt el kell mennie, átadja az ülés vezetését **Fürész Tünde** miniszteri biztosnak.

1. napirend: Nőket érintő új jogszabályváltozások, tervezetek

Dr. Beneda Attila beszámolt róla, hogy a Köldökzsínór Program keretében kiterjesztik az anyasági támogatást, illetve a Babakötvényt a határon túl élő magyar állampolgárokra is. Igény esetén a támogatással együtt kapcsolt eljárásként az állampolgárság felvételét is lehet

kérni. A Családbarát Szülészeti koncepció megvitatása megkezdődött, amely családbarátabb környezet és szakmai feltételrendszer biztosítását célozza.

Fűrész Tünde beszámolt a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényt érintő változásokról. Lezajlott az Országgyűlésben az általános vitája annak a jogalkotási csomagnak, amelynek a része a Köldökzsinór Program. Ezen kívül tartalmazza a diákhitel mérséklésére vonatkozó javaslatokat, a diplomás GYED kiterjesztését 1-ről 2 évre, a jelzáloghitel tartozások csökkentését gyermekvállalás esetén. A bölcsődék területén is lesznek további kedvező változások. Az intézményes bölcsődék ellátási területe nőni fog. A finanszírozás tekintetében forrásokat csoportosítanak át új bölcsődei férőhelyek biztosítására, ezen kívül 2018 elején új pályázat lesz meghirdetve férőhelyek létrehozására.

2. napirend: A Családok Éve 2018.

Németh Dea a Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. projektvezetője elmondta, hogy a projekt célja a szemléletformálás és a meglévő támogatásokról szóló tájékoztatás. A kampány célcsoportja a tágabb értelemben vett család minden tagja. A kampány részeként a komolyabb kommunikáció megvalósulása mentén rendezvényeket szerveznek, minisztériumi szinten, illetve civil szervezetekkel együttműködve is. A nemzetpolitikáért felelős államtitkársággal együttműködve szervezik a Családok évét, illetve a Külhoni Családok Évét. A rendezvények széleskörűek lesznek, workshopok, konferenciák, szakmai napok, közösségi terek létrehozása, önkéntes programok, 200 program fog megvalósulni.

Dr. Beneda Attila hangsúlyozta, hogy a kormányzati családpolitika fókuszában az áll, hogy Magyarország társadalma a családok intézményére épüljön. A projekt célja, hogy mindenkinek felhívja a figyelmét a családok erősítésének fontosságára, a 2018. év szóljon a családokról, a demográfiai intézkedésekről, olyan programok szervezése a cél, amelyeknek tovafutó hatásuk van. A rendelkezésre álló költségvetés 3 mrd Ft.

3. napirend: Nemzetközi ügyek

• Beszámoló a Budapest Family Summitről

Németh Dea elmondta, hogy 2017 májusában a magyar Kormány támogatásával 40 országból érkezett, több ezres részvételi számmal, színes négynapos eseménysorozat zajlott, Családok Budapesti Világtalálkozója címmel. A 4 nap programja különböző tematika mentén valósult meg. Az első napon a Demográfiai Fórum második rendezvénye került megszervezésre. A második és harmadik napon a World Congress of Families szervezettel sok témakört érintő eseményt szerveztek, a harmadik napon párhuzamosan egy konferencia megrendezésére került sor a One of Us szervezettel. A negyedik napon, a gyereknap alkalmából az Andrássy úton színes eseményeken vehettek részt az oda látogatók. Az eseménysorozat iránt nagy volt az érdeklődés, mind hazai, mind nemzetközi szinten.

Dr. Beneda Attila megjegyezte, hogy a magyar családügyet, családtámogatási rendszert nemzetközi szinten elismerik. Az Európai Unióban ma Magyarország vezető abban a

tekintetben, hogy GDP arányosan mennyit költ a családokra. A kormányzat a nagycsaládokat tekinti a fókuszának, de támogatja a mozaikcsaládokat, az egyedülálló szülőcsaládokat is. És családformától függetlenül is kapnak jóléti szolgáltatásokat a gyerekek. Pozitív visszajelzéseket kapott a Kormány családpolitikája hazai és külföldi részről is. A rendezvény a Demográfiai Fórum alapján indult. 2015 második felében volt az első Budapesti Demográfiai Fórum, neves nemzetközi részvétellel. Novák Katalin államtitkár asszony ötlete nyomán terjesztették ezt most ki az egész családot érintő eseménysorozatra. **Beneda Attila** megjegyezte, hogy ami ma az európai politikában zajlik, az mind a demográfiai problémára vezethető vissza, az öregedő, jóléti társadalomra. Megköszönte a résztvevőknek, hogy ebben konstruktívan együtt gondolkodnak.

- ***OECD és EIGE kiadvány***

Pári András bemutatta az OECD és EIGE adatokat. Az első kiadvány az OECD nemek közötti egyenlőségre törekvéséről szól, 2017. október elején jelent meg. Magyarország szempontjából fontos, hogy a kisgyermekes szülők rész munkaidőben való foglalkoztatásával kapcsolatos intézkedéseket pozitívan ítéli meg, illetve kiemeli a nemi egyenlőséggel foglalkozó parlamenti bizottságot. Említi a nők tudományos életben való részvételét, illetve azt, hogy a fiúk 24%-a, míg a lányok 13%-a folytatná tudományos területen a karrierjét. Ez a különböző OECD országokban eltérő arányokat mutat, Magyarország tekintetében közel kétszeres a különbség. A kiadvány legfontosabb megállapítása a női vezetőkre vonatkozó összefoglaló. Közel 40 országot hasonlítottak össze, és azt az eredményt kapták, hogy az országok vezetőinek mindössze harmadát teszik ki a nők. Magyarország jobb helyezést ért el, több mint 40%-os a női vezetők aránya. Magyarország a nemek közötti bérkülönbség 9,5%, ezzel az OECD átlag alatt helyezkedik el, ami 14,3%. 2010-2015 között a különbség az OECD országokban továbbra is jelentős volt, bár csökkentek a különbségek. Magyarország az országgyűlési képviselők tekintetében OECD átlag alatt helyezkedik el. Ezt más gender témával foglalkozó intézmények is megállapítják. A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézet (EIGE) kiadványa néhány hónapja jelent meg, negyedik alkalommal készült el ez a felmérés. Az EIGE-ről elmondta, hogy Litvániában, vilniusi székhellyel működik. A kiadványban a nemek közötti eltéréseket vizsgálták, egy összetett mutatószámot alakítottak ki. Az EU tagországokban 2015-ben 66,2 körül alakult, az elmúlt 10 évben ez 4,2 százalékponttal emelkedett. Magyarországon kisebb volt az emelkedés, 1,3 százalékpont. Hazánkban 50,8% volt ez az érték 2015-ben. A legjobb mutatóval Svédország, a legrosszabbal Görögország rendelkezik. Kiemelte Olaszországot, ahol a legjelentősebb fejlődés történt. Hat részterületet vizsgált az EIGE 2015-ben, ami kiegészült két újabb területtel, a nemek közötti egyenlőséggel és az erőszak megjelenésével. Magyarország a tudás, tanulás szempontjából jó helyen, a 17. helyen szerepel. A legrosszabb mutatóval a hatalomban való részvétel tekintetében szerepel. Ez utóbbtól eltekintve Magyarországon minden mutató vonatkozásában pozitív változás történt. Vizsgálták még a munkaerőpiaci részvétel, az időfelhasználás, a jövedelem és az egészség szempontjait is. Magyarországon a munkahelyi részvétel 67,2%, az EU átlag 71,5%. A teljes munkaidőre számított foglalkoztatási rátában Magyarország az EU 28 átlaga fölött helyezkedik el, a magyar érték 42,6%, az EU átlag pedig 39,6%. Véleménye szerint azért van ez a különbség, mert az EU

tagországaiban a részmunkaidős foglalkoztatás jóval magasabb, az ebből számított teljes munkaidős ráta emeli Magyarországon az értéket, külföldön pedig csökkenti. A jövedelemmel kapcsolatos mutató tekintetében Magyarország 9 százalékpontos lemaradásban van az EU átlaghoz képest. A női és a férfi jövedelmi adatokban is közel kétszeres különbség látható. A tudás és tanulás mutatót vizsgálva Magyarország jó helyen van 56,9%-kal. Az időfelhasználást tekintve csökkenés figyelhető meg, ami pozitívumként értékelendő. Kevesebb időt töltenek a nők otthoni munkával, gyermekgondozással, idősgondozással és ezzel párhuzamosan a férfiak több időt töltenek ezzel, így figyelhető meg a csökkenés. A KSH idómérleg felmérése hasonló eredményeket tartalmaz a 2009-2010-es időszakra. Az egészséggel kapcsolatos index tekintetében Magyarország az átlaghoz hasonló adattal rendelkezik, 86%. Ebben éri el Magyarország a legmagasabb értéket. Magyarország 2012-2015 között a munkaerőpiaci részvétel, a jövedelem, a hatalomban való részvétel, illetve a tudás és időfelhasználás mutatóját tekintve pozitív változást ért el. A többi index pedig 1 százalékpontos csökkenést mutat. A nemek közötti különbségekkel foglalkozó további adatbázisok az Eurostat gender pay gap különbségeiről szóló adatai és a World Economic Forum adatai.

- *Az Európai Parlament Nőjogi és Esélyegyenlőségi Szakbizottságának (FEMM) magyarországi tényfeltáró látogatása*

Dr. Soós Andrea, az EMMI EU és Nemzetközi Szervezetek Főosztályának munkatársa elmondta, hogy a brüsszeli képviselő értesítette hazánkat, hogy az Európai Parlament Nőjogi és Esélyegyenlőségi Szakbizottsága Magyarországra látogat. A koordinátorok döntése alapján az ország látogatásra várhatóan 2018 februárjában kerül sor. Mind a vizsgálandó tematika, mind az ország látogatás pontos időpontja a decemberi ülészakon kerül eldöntésre. A Bizottság a nők jogaival, illetve a férfiak és nők közötti esélyegyenlőséggel kapcsolatos témakörökkel foglalkozik. A CSW 62. ülészakával kapcsolatosan, kiemelten ENSZ ügyekkel foglalkozó jogászként elmondta, hogy az ENSZ folyamatban lévő 72. ülészakán is kiemelten foglalkozott a vidéki nők helyzetével. Magyarország és az EU aktívan részt vett az erről szóló határozat szövegezésében az EMMI szakmai támogatásával. A CSW 62. ülészakára már elkezdődött a pozíciós papír kidolgozása Brüsszelben, amelyet Magyarország részéről szintén kiemelt figyelemmel követ az EMMI.

4. napirend: A CSW 62. ülészaka – a vidéki nők megerősítése

Batthyány-Schmidt Margit a Magyar Női Unió képviselőjében elmondta, hogy a CSW a Gazdasági és Szociális Tanács Funkcionális Bizottsága, melynek célja globális döntéshozatali szervként a nemek közötti egyenlőség előmozdítása és a nők helyzetének megerősítése. A Bizottság létrehozásáról az 1946. évi 11. számú határozat döntött, melyben a nők politikai, gazdasági, polgári, társadalmi és oktatási jogainak előmozdítását szolgáló ajánlások meghozatalában jelölte meg a CSW mandátumát. A Bizottság felelős a nemek egyenlősége területén történt előrehaladás felülvizsgálatáért. A CSW ülészakán minden évben a tagállamok, valamint az ENSZ szervezeteinek képviselői és az ECOSOC-kal konzultatív státuszban lévő civil szervezetekkel közösen vesznek részt. A civil szervezeteknek lehetőségük van arra, hogy a bizottsági üléseken felszólaljanak, illetve, hogy az aktuális

témák tekintetében írásos dokumentumokat nyújtsanak be. 2017. március 13-24. között került megrendezésre a Bizottság 61. ülészsaka New Yorkban a nemek közötti egyenlőség kérdésében elért előrehaladás, valamint a nők és a lányok helyzetbe hozása, helyzetük megerősítése kapcsán elért eredmények felülvizsgálata, a kihívások azonosítása, valamint a globális politikai standardok és normák kialakítása céljából. A Magyar Női Unió kijuthatott a CSW 61. ülészsakra egy side event-tel, amelyen **Pacsay-Tomassich Orsolya** helyettes államtitkár asszony tolmácsolásával bemutatták Magyarország családpolitikáját. **Batthyány-Schmidt Margit** hangsúlyozta a küldetéstudat fontosságát, a jógyakorlatok megismertetését, átadását a vidéki nők számára, valamint a kormányzati és civil szervezetek együttműködését a jó cél érdekében. A CSW 62. ülészsaka 2018. március 11-12-én New Yorkban kerül megrendezésre, melynek fókuszában a vidéki nők megerősítése lesz. Az ülészsak kiemelt témája a kihívások és lehetőségek a nemek közötti egyenlőség megvalósításában és a vidéki nők és lányok szerepének erősítésében. Felülvizsgálati téma lesz a nők részvétele és hozzáférése a médiához, az információs és kommunikációs technológiák, mint a nők felemelésének eszközei – a negyvenhetedik ülészsak egyeztetett következtetései. 2017 októberében a Magyar Női Unió harmadik konferenciáján a vidéki nők nemzetközi napját ünnepelték, a konferencián részt vett Dr. Czibere Ibolya, a Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszék vezetője. **Batthyány-Schmidt Margit** a Docens Asszony tanulmányára hívta fel a figyelmet. *Az iskolai végzettségek lejtője a települési lejtővel azonos. A települési lejtő pedig pénzügyi szegénységi lejtő is egyben. Minél alacsonyabb státuszú települést vizsgálunk, annál több az alacsony végzettségű, szegénységben élő ember. A falvakban élő nők helyzete a városiakénál jóval rosszabb. Alacsony szintű iskolai végzettséggel, gyér munkahelykínálat mellett, nehéz kereső munkához jutni. Magas a munkanélküli, az inaktív kereső, valamint az eltartott nők száma és aránya. Átlagosan nagyobb gyermekszámmal rendelkeznek, de a gyermekintézményi ellátottság gyenge. A hagyományos családon belüli munkamegosztás miatt a háztartás és a gyermeknevelés a nőkre hárul, amely jelentősen nehezíti a munkavállalást. Magas az egyedülálló idős, alacsony nyugdíjjal, vagy nyugdíjjal nem rendelkező nők aránya, miközben az egészségügyi és szociális ellátás színvonala elmarad a városokban nyújtott szolgáltatások mögött. És hogy milyen esélyek, lehetőségek állnak rendelkezésükre? A migráció: a kisebb városok és a községek is egyre inkább „bekapcsolódtak” az elvándorlásba: a 2009 utáni migránsok közt már nagyobb az innen távozók aránya. A 8 osztálynál magasabb végzettségűeket érinti, vagyis a legalább szakmával rendelkezőket. A fiatal falusi nők is bekapcsolódtak a migrációba, és egyre nagyobb arányban döntenek mellette, bár jelenleg 17 %-kal nagyobb a férfiak aránya. Az idősgondozás területén migráló nők, akik Ausztriába mennek gondozópénzért. Váltófoglalkoztatás kéthetente vagy havonta. Kisgyermekes nők, munkanélküli férjjel rendelkezők, idősebb nők, akik akár sohasem dolgoztak korábban. További lehetőség a szociális gazdaság, szociális szövetkezetek, azaz társadalmi vállalkozások: a szociális szövetkezetekben az elnőiesedett szakmák szerinti különbségek alapján, és a nőiesnek titulált tevékenységek alapján kerülnek alkalmazásra a nők. A projektekbe – mint új típusú foglalkoztatási lehetőség – nagyobb eséllyel kerülnek be a férfi munkavállalók és a magasabb iskolai végzettségűek. 2016-ig Magyarországon 14000 milliárd forint került kifizetésre. Sajnos a foglalkoztatás elősegítésére irányuló programok területi szempontból meglehetősen egyenlőtlen eloszlásúak. A projektek székhelyének figyelembe vételével aránytalanul a legtöbb*

kifizetés Budapesten történt. A falvakba és a községekbe jutott a létszamarányukhoz képest a legkevesebb projektforrás. A legtöbb helyen nem közvetlenül a falvak menedzselik a projektjeiket, így nem jelent olyan mértékű foglalkoztatási lehetőséget, mint a magasabb kategóriájú településeken. A nők kimaradnak a projektfoglalkoztatás lehetőségiből.

Batthyány-Schmidt Margit előadásában ismertette a Magyar Női Unió javaslatait a 62. ülészak fókuszával összhangban. Az élelmiszer-kereslet a világban a következő évtizedekben növekedni fog. A közép-kelet-európai régióban a mezőgazdasági és élelmiszer-termelés növekedése lehetséges. Mivel a férfiak egyre foglalkoztatottabbak más ágazatokban, szükség van a vidéki nők aktívabb bevonására a mezőgazdasági és élelmiszer-termelésben. A nők részvételének érdekében szükség van tudásuk tágítására. Meg kell velük ismertetni a modern technológiákat, a gazdálkodás, a digitális világ használatát, valamint a nemzeti és uniós támogatásokat. A vidéki turizmus, beleértve az irányított túrázást, kerékpár- vagy lovastúrák kínálatát, új lehetőségeket nyithat meg a foglalkoztatás és a jövedelem tekintetében. A vidéki nőket képezni és támogatni kell a civil szervezetek részvételével. Ezek a civil szervezetek fontos szerepet játszhatnak a tanfolyamok nyújtásában, tapasztalatcserében, a vidéki nők érdekének képviselésében. Nagyon fontos, hogy a civil szervezetek a vidéki kulturális és gasztronómiai örökség megőrzésére is összpontosíthatnak, tapasztalatokat és ismereteket generálva generációról generációra. Segítséget kell nyújtani a vidéki nőknek szülői szabadság vagy betegség esetén. A gazdálkodási tapasztalattal rendelkező nyugdíjas nők részt vehetnek ilyen tevékenységekben. Nézetünk szerint, a vidéki térségekben javítani kell az infrastrukturális és szociális szolgáltatásokhoz való csatlakozást. Nemcsak a nők helyzetét javíthatja, hanem általában hozzájárulhat a vidéki családok életminőségének javításához is. A Magyar Női Unió szorgalmazza, és a CSW62. ülészakán is javasolni fogja, hogy az FM-mel, az EMMI-vel és más egyesületekkel együtt közösen dolgozzunk a vidéki nők felemelésének ügyén és együtt mutassunk be magyarországi jó példákat.

Batthyány-Schmidt Margit beszélt a Copa-Cogeca Női Bizottságának a vidéki nők helyzetével kapcsolatos észrevételeiről. A Copa-Cogeca Női Munkacsoportja, az európai női gazdálkodók, a női mezőgazdasági termelők, az asszisztáló családtagok, a világon élő vidéki nők jobb élet- és munkakörülményeiért harcol, támogatja a nemek közötti esélyegyenlőséget és a nők szerepvállalását, valamint a vidéki területek fenntartható fejlődését. Világszerte a mezőgazdaságot a családi gazdaságok irányítják, amelyek igazi sikertörténetek. A Copa-Cogeca Női Munkacsoportja szerint a mezőgazdaságban részt vevő valamennyi családtag erős szociális védelmet igényel. Elő kell mozdítani a gazdaságok és a mezőgazdasági vállalkozások közös tulajdonát, és fel kell ismerni a „segítő” háztársak gazdasági és társadalmi szerepét. A vidéki térségek és a mezőgazdaság jövője nagymértékben függ a szélessávú interneteléréstől és az új technológiák használatától. Az internet-hozzáférés segíteni fogja az elszigeteltség leküzdését. A nőknek pénzügyi tanácsra van szükségük, és ugyanolyan hozzáférést kell biztosítani a hitelhez, mint a férfiaknak. A Copa-Cogeca Női Bizottsága olyan vállalkozói kezdeményezések támogatására is felszólít, amelyek extra családi jövedelmet biztosítanak, nevezetesen a többfunkciós gazdaságok, az agrár- és vidéki turizmus, a közvetlen marketing, a fizetett szociális szolgáltatások, például gyermekgondozás, idősgondozás vagy oktatási iskola kombinálása. Az EP FEMM Bizottságának állásfoglalás arra biztatja a tagállamokat, hogy fedezzék fel a női munkahelyteremtésben és a női életminőség javításában a vidék adta lehetőségeket, és segítsék, támogassák a nőket abban,

hogy mezőgazdasággal, saját gazdálkodással, élelmiszer feldolgozással, falusi turizmussal foglalkozzanak. A jelentés, illetve az abban szereplő javaslatok valamiféle vidéki polgárosodáshoz, önbecsüléssel, önálló jövedelemmel rendelkező, családos, de gazdaságilag függetlenséget megvalósítani képes nők életéhez segít hozzá. Hangsúlyozza a női tulajdonlás, földtulajdonlás, gazdaságok tulajdonlásának előmozdításának fontosságát, hogy a nőkre ne csak, mint kisegítő családtagok vagy bér munka, közmunka tekintetében gondoljunk. Az EP-ben az egyik prioritási terület a családi élet és a munka közötti egyensúly kérdése. A jelentés biztatja a tagállamokat arra, hogy segítsék a nőket abban, hogy a saját projektjeiket átültessék a gyakorlatba. Ehhez tanácsadásra, mikro finanszírozásra lenne szükség. Az EU-s támogatások tekintetében nem csak milliárdos összegekre, nagy beruházásokra kell gondolni, mert kis összegek is nagy segítséget jelenthetnek, például vidéki nők induló projektjeihez. A tagállamok kínáljanak tájékoztató anyagokat kifejezetten mezőgazdasági termelők és vidéki térségben élő nők számára kialakított támogatási lehetőségekről. Hiányzik a tanácsadás formájában nyújtott támogatás, amikor egy gazdaság pénzügyi nehézségekkel küzd. De általában is hiányzik a személyre szabott tanácsadás a nők részére, akik képesek lennének gazdálkodni, vállalkozni vagy saját falusi otthonukban szobát kiadni, a saját maguk által megtermelt élelmet kínálni reggelire, ebédre. **Batthyány-Schmidt Margit** végezetül összefoglalta és kiemelte, ami mind a Magyar Női Unió, mind a Cope-Cogeca Női Bizottságának ajánlásában, valamint az EP jelentésében közös a vidéki nők helyzetének feltárásával és emelésével kapcsolatban. A vidéki nők képzése, akár életen át tartó tanulással/long life learning, a pénzügyi/vállalkozói tanácsadás, a szélessávú internet és új technológiák bevezetése a vidéki térségekben (is), valamint a mikrofinanszírozás. A nők szociális és gazdasági szférában való részvétele munkahelyeket teremt, csökkenti az egyenlőtlenségeket, elősegíti a nemek közötti egyenlőséget, csökkenti a szegénység kockázatát, megakadályozza a vidéki területek elnéptelenedését, és biztosítja, hogy a vidéki és mezőgazdasági tevékenységek hozzájáruljanak a biológiai sokféleséghez és a fenntartható élelmiszertermeléshez. Mindezeket együtt, közösen civil-, kormány- és nemzetközi/kormányközi szervezetek összefogásával érhetjük csak el.

Beneda Attila elmondta, hogy érdemi jogalkotási tevékenység már csak mérsékelten várható, de ennek ellenére minden témában várják a reflexiókat és előrelépéseket. A következő TMCS ülés időpontja a beérkezett témajavaslatoktól is függ. Az ülés elnöklését átadta **Fűrész Tündének**.

Frivaldszky Edit az Emberi Méltóság Központ képviselőjében elmondta, hogy fontosnak tartja a családi életre nevelés minél erősebb megjelenését a közoktatásban. A felső tagozatos gyerekek nem tanulnak arról, hogy hogyan menedzseljék a saját és a családi életüket. Ezen belül lehetne projektmenedzsmentet vagy családi vállalkozás, vállalkozásfinanszírozás, hitel témákkal foglalkozni. A nők önbecsülését nehéz uniós vagy ENSZ határozatokon keresztül megerősíteni, ebben is sokat segítene a családi életre nevelés, amit felülről lehet erősíteni a vidéki életben. Fontosnak látja a nagymamák szerepét. Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a nagyszülők kivegyék a részüket a gyerekek melletti segítségből, mindaddig, amíg az apákat ki nem szorítják ebből.

Dr. Varga Judit az Egyenlő Bánásmód Hatóság képviselőjében elmondta, hogy nagyon sok panasz érkezik hozzájuk, amelyben terhes nők azzal a problémával fordulnak a Hatósághoz,

hogy ha próbaidejük alatt kiderült, hogy terhesek lettek, megszüntették a munkaviszonyukat. Természetesen ha a terhesség miatt szüntetik meg az amúgy jól dolgozó nő munkaviszonyát, az sérti az egyenlő bánásmód követelményét. Nyilván nem minden munkáltató áll hozzá diszkriminálón a terhes nőkhöz, hanem valami miatt ellenérdekelték abban, hogy terhes nőt foglalkoztassanak. Általában alacsonyabb iskolai végzettségű vagy fizikai munkát végzők tesznek ilyen panaszt. A táppénz jogszabályok is olyanok, hogy a munkáltatónak táppénzt kell fizetni. Abban az esetben, ha három műszakra vette fel vagy olyan fizikai munkára, amit terhesként nem végezhet, és nem tud más munkát felajánlani, akkor állásidőn kell tartania a nőt és fizetést kell neki fizetnie és még a munkát is el kell végezni valahogy. Tehát vannak pontok, amelyek a munkáltatót ellenérdekeltté teszik, de az EBH nem alkalmas arra, hogy az egész jogszabályi hátteret ilyen szempontból megvizsgálja. Sok pozitív intézkedés van a kormányzat részéről a nőkkel és a családokkal kapcsolatban, jó lenne, ha valaki ezzel foglalkozna és ilyen szempontból megvizsgálná ezt az összetett jogterületet. **Fűrész Tünde** kérdésre válaszolva **Varga Judit** elmondta, hogy a beérkező panaszok pontos számát nem tudja megmondani, de az EBH-hoz érkező panaszok arányszámát tekintve sok.

Kováts Eszter a Friedrich Ebert Stiftung képviseletében idézett egy közelmúltbeli kutatásból, fókuszcsoportban nőket az ország minden területén, mindenféle társadalmi csoportból megkérdeztek, hogy milyen problémákat érzékelnek. Minden társadalmi réteg, minden településen, minden korcsoport esetében probléma, hogy legyen három gyereked, de az ne legyen beteg. Érzik a nők az elvárást, de a munkáltató ellenérdekelt abban, hogy szüljenek és családot alapítsanak. Véleménye szerint a szemléletformálás nem elég. A punci.hu esetével kapcsolatban elmondta, hogy ez a fejlett Nyugatról importált üzleti modell a lányoknak nem jó életpályát mutat. Ebben az ügyben egyetértés van az emberi jogi, konzervatív és a baloldali nőszervezetek között. Petíciókkal álltak ki, sorra jelennek meg a cikkek, a megszólalások a médiában azzal, hogy ez sérti a nők méltóságát, a prostitúciót reklámozza. Az Idea Intézet megvizsgálta ezzel kapcsolatban két kérdést, azt, hogy be kell-e tiltani, mint társkereső oldalt, illetve azt, hogy korlátozni kell-e a szexista hirdetését a nők méltóságát sértő tartalma miatt. Mindkét kérdésben többségben vannak azok, akik azt mondják, hogy ez ellen tenni kell valamit. Kérte, hogy beszéljenek róla, hogy mik a törvényhozók lehetőségei, felelőssége, hogy a kérdésben beavatkozzon.

Alföldi Andrea a Magyar Nők Szövetsége képviseletében elmondta, hogy az új munka törvénykönyve tervezet nyilvánosságra került, a szakszervezetekkel együtt több nőszervezet is megfogalmazta az aggályait. A munka törvénykönyve módosításai nem a nők érdekeit képviselik. A szakszervezetek nőtagozata összeírta a munkajoggal kapcsolatos javaslatait. **Kováts Eszter** felvetésével kapcsolatban elmondta, hogy nem csak a punci.hu kapott vélhetően európai uniós támogatást. A Széchenyi 2020 Irányító Hatóságot kérték, hogy minden ilyen jellegű pályázattal érzékenyebben foglalkozzanak. Kérték, hogy a Széchenyi 2020-ba befolyó pályázatok bírálói részére a nemek egyenlőségének kérdésével kapcsolatos képzést szervezzenek. Ehhez felajánlották a civil szervezetek segítségét, akik tudják az egyetemi oktatók elérhetőségét. Megjegyezte, hogy a VEKOP-ban a Nő az esély pályázatra 285 millió forintos keretre egy darab pályázat érkezett. Vannak pályázatok, de lehet, hogy nem tudnak róla, mert nem megfelelő a kommunikáció. A VEKOP-os pályázatokon az önkormányzatok is aktívan részt szoktak venni az esélyegyenlőségi programokban.

Borsos-Szabó Ágnes a Nagycsaládosok Országos Egyesülete képviselőjeként elmondta, hogy a munkáltatók a nőket határozott idejű szerződéssel alkalmazzák, ami lejár a szülés időpontjára és így elveszítik a Gyedet, akár sokévi járulékfizetés után is. A jogszabály úgy fogalmaz, hogy a szülés időpontjában biztosítottak kell lennie a szülő nőnek ahhoz, hogy a Gyedre jogosult legyen. Megjegyezte, hogy a Gyed még mindig 28.500 forint.

Zaymus Eszter az Emberi Méltóság Központ képviselőjeként elmondta, hogy a Citizen Go elindított egy petíciót a puncs.hu és a hozzá hasonló, fiatalokat kihasználó, nőket tárgyiasító társkereső oldalak ügyében, amelyhez már tízezren csatlakoztak. A családok ellen ható jelenségek még ma is vannak és nagyon fontos, hogy minden oldalról kiálljanak ezek ellen. Ahogy a civil társadalom kiállt ebben az ügyben összefogva. Várják a segítséget a kormányzat részéről is, mert jogilag nehéz megfogni ezt a weboldalt, pedig mindenki tudja, hogy miről van szó. Ez egy új jelenség, most kell megállítani. A nőket tárgyiasítja és még inkább kedvezőtlen gazdasági helyzetbe hozza a nőket. A családokra és a házasság intézményére is negatív hatással van.

Fűrész Tünde a puncs.hu kérdésével kapcsolatban elmondta, hogy felvették a kapcsolatot az ügyben az NMHH-val, az Önszabályozó Reklám Testülettel és számos más szervezettel. Jogilag stabilan körbe van bástyázva. Össztársadalmilag elítélendő ez az ügy. A családi életre nevelés egy olyan terület, amely tovább erősítheti a családi értékeket és szélesebb rétegek tekintetében elérhető az, hogy ilyen ügyek minél nagyobb nyilvánosságot kapjanak és minél inkább elítélendők legyenek a társadalom nagy részéről. A családi életre nevelés témájával kapcsolatosan elmondta, hogy a NAT-ban benne van, nem önálló tantárgyként, de számos lehetőség van több tantárgyban az alkalmazására. Az EFOP 1.2.6 projektben több mint 1000 pedagógus képzése fog megtörténni családi életre nevelés témában. A képzett pedagógusok tudják majd képviselni a családi életre nevelést a tantárgyaikon belül. Zajlik a NAT felülvizsgálata, elkötelezettek abban, hogy a CSÉN még hangsúlyosabban jelenjen meg a gyermekek életében. A Nő az esély pályázatról elmondta, hogy az egy romaügyi pályázat. A Nők a családban és a munkahelyen pályázatban óriási túljelentkezés volt. A végleges döntési lista nincs még meg, de jövő év elejétől országszerte több tucat női információs és szolgáltató központ fogja megkezdeni a működését. Ezek különböző segítő szolgáltatásokat, tanácsadást, információkat nyújtanak majd a nőknek abban, hogy minél inkább össze tudják egyeztetni a munkát a családi élettel. Lesz egy olyan funkciójuk is, hogy a nők önbecsülését, önértékelését erősítsék. A munka törvénykönyvével kapcsolatos felvetésekre reagálva elmondta, hogy 2012 óta van hatályban, amikor megszületett, akkor olyan helyzetben volt az ország, amikor a foglalkoztatási ráta jóval a mostani alatt volt, nem volt még munkaerőhiány, mint most. Már akkor is számos olyan elem belekerült, ami „nőpárti”, például az atipikus foglalkoztatási formák be lettek szabályozva, a foglalkoztatási kedvezmények szerepeltek a munkahelyvédelmi akcióprogramban stb. Fontos szempont volt, hogy ne olyan szabályozás szülessen, amely a kisgyermekes anyákra nézve kontraproduktív. Ha túl nagy kedvezményeket adtak volna, akkor a munkáltatók még inkább elzárkóztak volna attól, hogy kisgyermekes vagy várandós anyákat foglalkoztassanak. Elmondta, hogy ismerik a problémákat, a megoldásra tettek is javaslatot. De a jogszabály módosításra tavaszig feltehetőleg nem lesz mód. A 2012-es állapotokhoz képest teljesen más a munkaerőpiac, Európában legnagyobb mértékben a magyar nők foglalkoztatási rátája nőtt az elmúlt években

úgy, hogy a részmunkaidősök aránya jóval elmarad az uniós átlagtól, tehát alapvetően teljes munkaidős foglalkoztatottak aránya nőtt Magyarországon. A Gyed, Csed jogosultság kapcsán elmondta, hogy az Egészségbiztosítási törvényben a korábbi időszakhoz képest sokkal kedvezőbb a helyzet. Ha meg is szakad a biztosítás valamennyi időre, akkor is van lehetőség arra, hogy a korábbi gyermeknél igényelt Gyedet lehessen igénybe venni. Itt is voltak kedvező változások.

Zaymus Eszter elmondta, hogy pozitív, hogy a tájékoztatási központoktól a nők segítséget kaphatnak, de utána kimegy a nő az utcára, ahol az óriásplakáttól megkapja, hogy ő egy tárgy. Ma Magyarországon a plakátoknak nincs szabályozása. A hirdetési oldalról lehetnének a jogalkotóknak is lehetőségeik arra, hogy lehessen ellenőrizni.

Dr. Varga Judit kérte, hogy a kialakuló vidéki nőközpontok és a megyei egyenlő bánásmód szervezetek között legyen átjárhatóság. Az EBH vidéki szervezeteit sem tudják kellően igénybe venni, mert nem ismerik. Jó lenne, ha találkozónának ezek a jó kezdeményezések.

Fűrész Tünde elmondta, hogy a pályázat felhívásában benne volt, hogy a nőközpontoknak kötelező együttműködniük azokkal a helyi szervezetekkel, akik foglalkoztatási és egyéb női ügyben érintettek a megyében. A nagyszülőkkel kapcsolatban elmondta, hogy a szerepük nagyon fontos, a nők 40 bevezetésének alapvető oka az volt, hogy legyenek nagymamák. Már több mint kétszáz ezren éltek ezzel a lehetőséggel. Elmondta továbbá, hogy bevezetésre fog kerülni a tartós ápolást végzők időskori támogatása, a TÁVIT, melynek lényege, hogy ha valaki 20 éven keresztül ápolta a beteg gyermekét, akkor egy 50.000 forintos nyugdíj kiegészítést kap.

Frivaldszky Edit hozzátette, hogy ahhoz, hogy az idősök védelme megvalósuljon, kell, hogy legyen kapcsolata az unokának a nagyszülővel.

Fűrész Tünde további hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető

Jóváhagyta: dr. Beneda Attila, család- és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár és Fűrész Tünde miniszteri biztos